Benzine

Gedichten

Bart FM Droog

bron
Bart FM Droog, *Benzine. Gedichten*. Rottend Staal, Eenrum 2000 (tweede druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/droo001benz01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

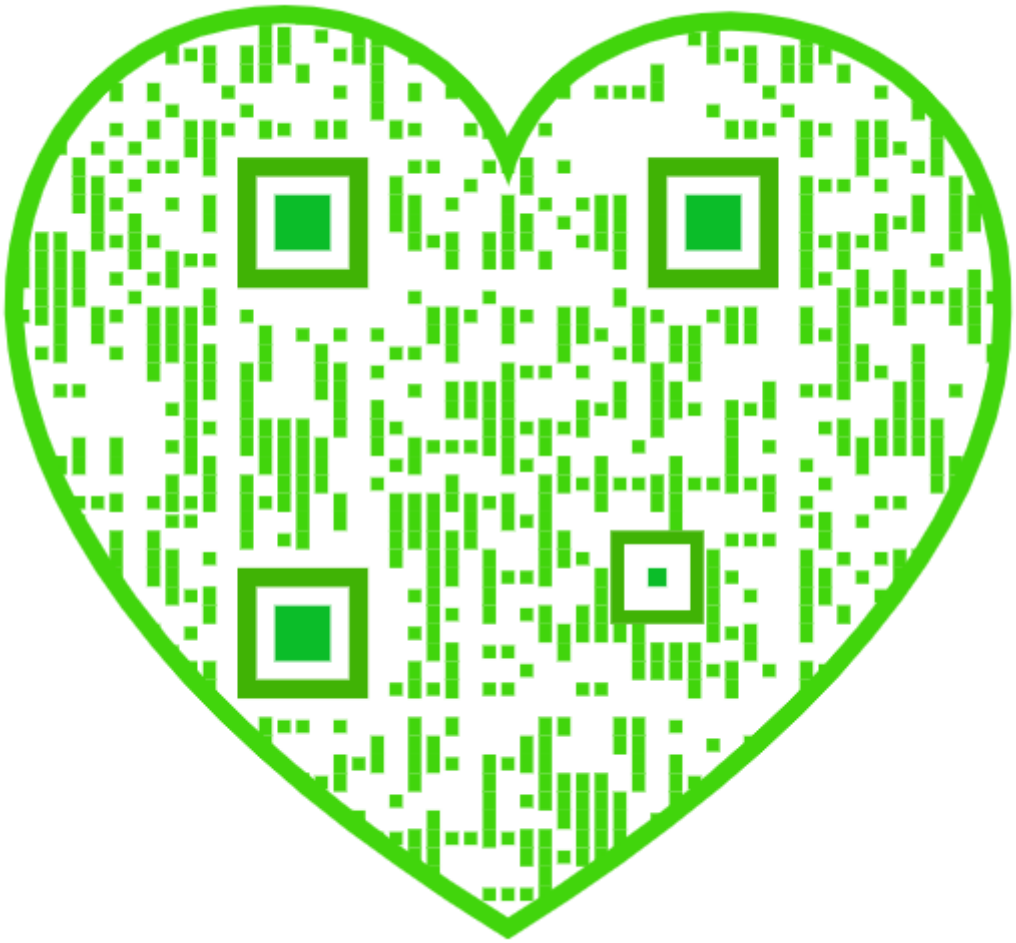

Benzine, benzine

Merk dagen van andere kant
slaap als mensen waken, werk
bij het woelen van volk in volle
verre wijken, uitgeweken leef ik

in mijn *coole* wagen zakenblauw
de hits die me raken te draaien
bij het *steady cruisen* door dit
bloeddronken continent

zoek ik niets, verwacht nog minder
dan een vroeg geruimd graf
honden die mijn botten knauwen
en een vrouw die niet vergeten kan.

Foetus

♫ *(Dawning of) a new era* ♫
Jerry Dammers, The Specials, 1979

Spartelde in de baarmoeder
van deze dagen
nieuwe eeuwen tegemoet

in beeldschermgloed
knalden uit boxen
helse kreten door het vlees

mijn moeder merkte mijn schoppen
drukte zachte handen op buik
want zij voelde de pijn

op de dag van haar sterven
word ik geboren
wees zal ik zijn.

25 maart

De nacht waarin weer oorlog uitbarstte
stierf Pa, oud strijder in het harnas voor de buis
die beelden van bombardementen bracht

old soldiers never die zeggen ze en verrek
hij zag de finale fade out schemeren, riep nog een zuster
die hem geholpen moet hebben bij het slikken

geen drank ditmaal, maar lucht, tot de laatste teug
en het licht ging uit en de dag ging aan
bracht zon, bracht verwoesting, bracht -

Jong waren we

Op de kick van adrenaline in het gedreven lijf
gingen we over lijken, of lijven die we
op lijken lieten lijken, mijn vrienden en ik
ach vroeger, lang geleden, wat waren we wild
we vloekten ook en schimpten, scholden op alles
wat ons niet zinde en vooral ook op elkaar
met veel misbaar streken we het geld op
dat de staat die we verachtten in grote hopen
aan ons schonk en dan waren er onze ouders
die we hekelden, meer nog dan de staat, die ons
- briesend op de barricades - verwenden met
geld en schone was we waren immers vies en vuil
uit protest tegen het onrecht hier en daar en
vooral ver van bed in andere landen zodat we
konden boycotten want dat was immers politiek correct
al bestond die term toen nog niet want toen
heette dat gewoon nog fout, net als fascisten
en alle kranten en van Duitsers stalen we fietsen
en als ze geen fietsen hadden dan molden we
hun wagens of we verkochten ze gras als wiet
want dat merkten ze niet en de D Mark was hard, niet
alleen hier maar ook daar aan de andere kant van het
ijzeren gordijn waar echte socialisten volken onder
drukten maar Marx was *cool* en Lenin *ruig*
dus zij waren goed en wij waren goed en de rest
was fout, hartstikke fout, dat wisten wij zo goed.

Uitzicht

Verdwenen zijn de vijf ijle wijven
die in het oosten de horizon bepaalden

verdwenen de vervallen gevels

vergaan de hoge klok die reizigers
uit het oosten welkom luidde

even nog kijk ik tegen zon en station
waar gele treinen de dag uitreiken

een curve in de straat
maalt auto's tussen spiegelkantoren

moet hier weg nu
het nog kan.

Millenniumwende

1.

Methusalem wierp zijn arm
de eeuwen in en voorbij
dat *point-of-no-return*
reddeloos voorbij, o ja

nog honderden jaren
toog een rood spoor
hoog in de luchten
van alle planeten voorbij

langsheen, doorheen
denderden de wolken
de dorre dorst van zijn hijgen
duizend jaar en nu pas dood.

2.

Het groen nu ging weer groenen
grote vette bijen zoemden
laag over velden ten einder
voort, over kudden grazende schapen

nog rookten dorpen en lagen kadavers
her en der op akkers uiteengeslagen
nog spookte zijn stem door de dalen:

ik zeg, na het leven, niet na de dood
alsof de dood een moment zou zijn
nee, dood is eeuwig, nu is voorbij.

3.

De jongen ontwaakten, zogen
aan de tepels van de lijken in het
veld zagen het spoor en hoorden
de woorden van de oude man

verbasterd en verbogen
en alles begon opnieuw
en alles bleef hetzelfde.

Uit de vallei

En ik wandelde geruime tijd
in de schaduw
van de vallei des doods
met mist in mijn kop

tot klokken me lokten
naar boven! naar boven!
steeg door nevel en regen
en kwam tot een zaal

met zandsteengewelf
vol vrouwen vol liefde
en emmers met wijn
en zwijn aan het spit

en lieden die lachten
en honden die blaften
blaften en lachten zo luid
dat de klokken met luiden stopten

de nevel trok op, ik
nam haar op schoot
omklemde haar innig want
haar twinkelogen lonkten

en we kusten en we dansten
en we dronken en we kusten dronken kilometers hoog
boven de stad boven de vallei

en we sliepen, sliepen die nacht tot middag
en ik liep, liep die middag tot avond
en ik zag de stad en haar steen
verdween, verdween, verdween.

Het land Overvloed

Er is een beek waar geld in stroomt
gouden karpers naar adem happen
en watervallen diamanten spuiten

aan de oevers van de beek
staan de vissers geld te vangen
kaviaar te plukken uit het riet

het is in het land dat Overvloed heet
waar de buiken rond, de daken verguld
zijn alle verlangens vervuld

in Overvloed heerst geen ongeluk
geen woningnood noch hongersramp
de gletsjers schuiven er het eten aan

in Overvloed heet iedereen geluk
en uit de kranen vloeit de wijn
in rode, volle stralen

ik ben in Overvloed geweest
heb er heel wat dagen doorgebracht,
en heb het uiteindelijk verlaten

te kunnen zwelgen in Overvloed
is zeker aangenaam
gebleven zijn er velen.

Zuid

In de spiegel
verdwijnen steden
in mijn sporen

blauwe borden
witomlijnd
wijzen de weg

zwart asfalt
groene berm
blik vooruit

zuid.

Tankstation

Het wegdek dansend in zonnegloed
de ramen open, in oren verkeers
geraas in dampen van snel leven

oase schitterend kleurenspel
opbeurende brandstof, verkwik
kende koffie voor auto en mij

heldere klanken voor elke liter
schuiven zacht de deuren open
hier waar het nu pauzeert.

Going underground

In Brussel het riool in de
350 kilometer naar
Parijs lopen en terug
voor pelgrimage naar
de crypte waarin het lijk
van menig Belgisch vorst rot

nu het nog kan

dan de dodenstad in
langs nissen vol kisten
en het stof van veertig jaar
geen bezoek; muf en zacht
filtert glassteendak felle julizon

hoe heerlijk geurt de ondergrond.

Wijze woorden

voor Fynn Marlin

Kijk mij knaap
ik ben gegaan
en terug gekomen
ga niet daarheen

achter deze veilige
horizon ligt meer
meer dan jij
kan verstouwen

toch zoon, ik
zal je niet verstikken
ga, ga, er valt
niets te berouwen.

Trainspotting

Amsterdam Centraal
5-6-1998
perron 11-B

De Belgische loc 1187
werd eerder gesignaleerd
dan de Nederlandse locs
1746, 1743 en 1723

waarbij gezegd dat die
de dubbeldekstreinstellen
8217, 7352, 7405 en 7456
aan mij voorbij trokken

zelf stapte ik in koploper 4030
en mompelde gedicht 1998/6
in Amersfoort voor me uit
waarop 7 Oost Groningse vrouwen

op terugtocht van dagje shoppen
en in uitgelaten stemming
vroegen om hardere herhaling
voluit en uit het blote hoofd

deed ik dat en met vuur
voor 23 medepassagiers
welke zich allen ophielden
in de rookcoupé van de 4030

die ons, met veel oponthoud
uiteindelijk terug
naar het Noorden bracht tot
perron 2 A/B, Groningen Centraal.

Oerol

De *Carmina Burana* zingend
togen wij naar het Noorden
om met zeehonden op te zwemmen
in het zog van het eiland

denkend aan Holland
stapten we in de zee
waar ontploffende potvissen
boem-boem paukeslag knalden

zong de blonde vrouw
op meeslepende, verruk'lijke wijs
het lied der achttien dooden
een antilope scheerde voorbij

en als er al een marsman is zo rust hij
op de bodem van de oceaan
in diepte vereeuwigd.

Strandhallucinatie bij Eemshaven

Was mensje van draad
venusbloot op het strand
met op buik de droomdoos
die zeemeerminnen baarde

rook de schubben, hoorde
hun vinnen op het zand slaan
toen ze naar zee kropen, zoals
enkel zeemeerminnen zich
op het droge bewegen

in paniek, zonder vleugels
onder zwarte zwaluwen
die dreigend in bloemetjesjurken
over cirkelden, in geheimtaal
de minnen tot overgave baden

nee, gaf zoentjes aan de zee
tot het zout mijn ijskoude ijlbrein
ontdooide en de droomdoos sloot:
de zeemeerminnen, zij lagen dood

tot op de graat door gulzige
zwaluwen schoon gepikt en toch
toch leken die vogels op elfenmeisjes
in hun zomers gekleurde jurken.

Kloosterdroog

Ik monnik, ik leef
in de ruïnes, ben
de laatste hier

in mijn rock ‘n’ roll klooster
van de Schemerorde
van de Twintigste Eeuw

buiten bonkt ze
op vergrendelde poort
zal niet opstaan

ik werk.

Chaos

Want zo is besloten:
recht is recht
en krom is krom
knik op bevel ‘jawel’

en het geschiedde
in de schaduwzijde
van de dag dat ze
zei me te verlaten

recht werd krom
en krom werd recht
verbijsterd
spoelde ik glazen

nog voor de hanen
ontwaakten pikten
driftige duiven
patatten van straat.

Straat

Stel: iemand die haat
je belaagt poogt
te doden die jij bent

tevergeefs, je overleeft
pleurt hem op straat
kwaad maar beleefd

je leeft, dat scheelt

maar zie je hem weer
een peer, zo joviaal
ontbrandt brein

je wikt en beslist
geen tweede keer
neem hem te grazen

voorbij
de vrees de daad
de schuld - doek.

Paard

Ingespannen heb ik de wagen getrokken
berg op, want zo leidde de weg
door bliksem, brand en ongetijden
trok ik de wagen op de berg

de hoogvlakte is nu bestegen
men ranselt mij en schimpt
vaart te minderen, niet
te genieten van een lichte draf

steiger, de leidsels gebroken
de wagen de inzittenden gelaten
bries over het vrije veld.

Wachtend op Machteld

Machteld was een schiere meid
altijd in voor elke grol
o god, wat hadden we een lol

Machteld was een struise dame
je kon baden in haar armen

samen zwierven we de wereld rond
bezatten ons in havenkroegen
waar Machteld met de matrozen danste
en ik, ik met de hoeren sjanste

ach, Machteld was een goede meid

ben haar kwijtgeraakt aan een kade
haar verloren bij een dobbelspel
Machteld was plots verdwenen

en ik, ik ging door met zwerven
zwerven door de jaren

maar nog steeds als ik een kroeg betreed
kijk ik smachtend naar Machteld uit
Machteld danst ergens met matrozen

en ik, ik ga de wereld rond
en wacht smachtend
op een weerzien met Machteld.

Nachtboot
M.S. King of Scandinavia

1.

Dit varende hotel
met parkeergarage
onder waterlijn
zweeft over wolken

onder ons, diep
onder ons de wrakken
uit eeuwen verkeer
van Noord, zee en weer

een Zweedse clown
Filippijns personeel
Deense officieren
een Bulgaarse band

speel bingo om het spel
haast valt niet te maken
de productieplatformen
lichten nu ons pad.

2.

Eens was de zee
leeg en donker
in de nacht
spraken enkel sterren

nu trilt het schip
is kustlijn uitverkoop
de maan schuilt zich
in de golven.

3.

En aan de bar
de oude marinier
van het korps
zonder blaam
spreekt
ons kan je niet deren

geloof hem niet
giet glas gin
geboeid door strot
aanhoor vele verhalen

van Golfoorlog en Cambodja
tot gezin in Den Helder
Bosnië bleek voor hem
survival of the fittest.

4.

Breek het leven in episoden
op het deinen van de boot
waggelen Britten, liggen laaglanders
laveloos zingen wij een lied
op de achterplecht drentelen meeuwen.

Wolf

Ben niet geschikt voor dagelijks gebruik
ga voorbij aan liefde; ken lust
en vooral de lasten die dit
gehavend lijf torst, dag op dag

en de vrouw die ik me herinner
was niet jij, maar jij op die heuvel
nabij de Zwarte Zee, ik weet
je lachen en de wind

hoe alles aan me voorbij gaat
ook jij, keer me naar
verre landen en terug
vloeit water over stranden.

Novembernachten

Mistbanken hullen het land
in oranjewaas liggen de steden
verscholen de weg die me wacht

onbekend deze hoek, de route
in duister land zijn de bochten
nu live - met honderd kilometer

per uur springen stoplichten
op rood, dan groen en gele pijlen
dwingen me op de remmen

wegwerkers liggen languit
aan het asfalt te schaven
ik gaap, stuur de wagen rechtuit

nog twee uur te gaan, een koffiestop
mijn benen zijn versleten
jeuk knaagt aan mijn achillespees.

December 1999

Het huis zucht, kraakt
klappert met de deuren
in de keuken waaien
esdoornbladen binnen

vergeeld en nat, het is
het afscheid nemen van
deze stervende eeuw
wil nog niet dood

voorgoed en goedendag
buig het hoofd voor hen
die leefden en vergingen
in wat een wereld was.

Ondertussen, in Tsjetsjenië

28/29 december 1999

Ondertussen, in Tsjetsjenië
maken ranke soldatensnaken
zich voor bestorming op
skelet van wat stad was

ratelen rupsbanden
over velden waar pas
op paarden gestegen
strijders streden en zongen

van *eer* en *bloed* en *bodem*
een scheut religie en liefde
voor dat meisje ver van hier
Katalinka!

dobbelen generaals in tenten
opkomst en ondergang
nog staat Napoleons veldbed
in Borodino, in dat witte huis.

1 januari 2000, 13.28 uur C.E.T.

Na het vuurwerk, de champagne
het kussen en na het volk vanaf
het balkon opgehitst te hebben
trok ik me in krotwoning terug

geen rokend computerrestant
nee, koel en strak beheerste hij
het bureau, dus drukte ik op ‘on’
en weer niets aan de hand

dan slapen, ontwaken met radio
berichten van opgestapte Russen-
president, een beetje oorlog
wat rellen en een gros gewonden

drie doden dit keren der tijden
zoenoffers voor verleden en heden
stemmig zet ik koffie, moedig
parkiet tot schreeuwen aan.

Koppermaandag

Uit dagen van degel en stoom
stroomden tijdingen in morse
van stad tot stad en voort

gingen maren over straat
neergepend en wijd verspreid
op Heidelberger stampen

dat was eens en keert niet weer
nu wij allen beeldschermslaaf
glasvezelgevangenen.

Dichtersdicht

voor Erich Wichman

Dichter dan, dan dichtst
kan zijn dicht ik de gaten
in de dijk en moedig ik
de bevers aan
die met hun staarten
het water slaan
bevers wij dichters
dichten de dijken
dichter dan dichtst.

Overmoed

De onweerstaanbare opmars
van dichter D., die nauwelijks
in 2000 gearriveerd
zich met uitnodigingen
gebombardeerd zag
wat hem toch nog overrompelde

want

was hij a: geen luie zak?
b: geen zuurpruim van hier
tot Hirosjima? en c:
- laten we dat niet vergeten –
had hij niet meer neuzen
gestoten dan dat Djenghiz K.
hoofden had laten afhakken?

echter

dichter D. dacht zelden
en zo werd voorkomen
dat hij in krankzinnigheid
verviel en heel gewoon
net als in de laatste eeuw
die nacht weer barkeeper was.

Bodybooster

Ain't no rooster
Ain't no chick

De drift naar je lijf drijft me
diep naar het zuiden
tot het midden van het land

zodat we liefde bedrijven
onder lakens in schim
van jouw oude stad

zonder zorgen om morgen
genoeg aan elkaar
bij dag en bij nacht.

Lust for life

Waren we konijnen
we hadden het
ondergronds gedaan.

Eurozapper

Juist terug uit Brussel
van Porto naar Usquert
voor gesprek met Spanjool
want Londen was lachen

en Moskou gezeur, ontbijt
veel in Sheffield en
lanterfant in Lissabon

dan liggen op hotelbed
met lief in de armen
vandaag is het Warschau
dus dit zal woensdag wezen.

Vectra in Drenthe

Vijf uur rijden, dan schuift de dag
uit het oosten opwaarts
over bevroren land naast de A28
op een wintervroege morgen

België ligt achter ons en zo
de sneeuwstorm op de Veluwe
grijs strekt de rijbaan noordwaarts
door Drenthe op Groningen aan

in mijn Vectra trek ik op
en zing de slaap uit mijn leden
nu vrienden op achterbank ronken

onderweg het beste bestaan
en zondags ‘s ochtends zo rond zessen
ligt deze wereld licht besneeuwd
alleen voor jou mij aan te gapen.

Het dier vos

Fabels over vossen zijn uit de tijd
de vossen die ik bij leven zag
lagen doodgereden in de berm of
werden door honden verscheurd

hun slimheid heb ik nooit
kunnen peilen, geen vos
hoorde ik ooit onder
druiven mokken

en of vossen vozen
met elkaar
welpen werpen
of voortbestaan

ik weet het niet
of was ik het
die de laatste vos
heeft overreden?

Je vroeg me om liefdesgedicht

voor V

Let op

lief, wat jij me schonk
was de lust tot leven

in mij weerklonken
Novgorods klokken

al zal je dat
niets zeggen, luister

naar die bronzen stemmen
van nabij het Ilmenmeer

waar Nevski streed
en wij de wagen stalden

bij betonnen hotel
in die oudnieuwe stad

waar kreten uit verleden
in muren waren gesleten

Moermansk lag nog
twaalfhonderd kilometer

verder, maar daar
ging dan ook

de zon nooit onder.

Kom, kommertijd

Landgenoten vallen
buitenlanden binnen
ze brassen, ze beesten

ze rinkelen pegels
op tafels op tegels
bleken geblakerd

tot over de oren
gonst in Vlaklands het door:
wij sprinkhanen, wij eten

kaalgevreten velden
voor minne winter
die volgt.

Portugees kwatrijn

Abra a broca?
respire fundo
siga AAA!

Wilt u uw mond even open doen?
ademt u eens diep in en uit
zeg eens AAA

AAA!

dispase se (todo)

kleedt u zich maar even
(helemaal) uit

Verantwoording

Een aantal van deze gedichten is eerder gepubliceerd in de tijdschriften *Bordelaise Literair, Drents Letterkundig Tiedschrift Roet, MillenniuM, De Rottend Staal Nieuwsbrief, Tzum, Vera Krant* en Weirdo's. 'Uitzicht' en 'Foetus' werden eerder gepubliceerd in respectievelijk de bloemlezingen *Hunzecentrale* (samenstelling Ronald Ohlsen, Passage, 1998), *Geur van honing en jonge melk* (samenstelling Henk van Zuiden, Kwadraat, 2000) en *Literair Paspoort 2000* (Stichting Dichter aan Huis, 2000). De gedichten 'Het land overvloed' en 'Tankstation' verschenen eerder in in de bundels *Hotel Hel* (SRLE, 1995) en *Randweg* (Rottend Staal, 1996). Voor *Benzine* zijn vrijwel alle gedichten herzien. In het gedicht 'Oerol' is dankbaar gebruik gemaakt van woordcombinaties van Carl Orff, Hendrik Marsman, Paul van Ostaijen, Jan Campert en Joop Mulder.

Voor wie het niet weet: Erich Wichman (1890 1929), dichter/kunstenaar, gestorven aan de gevolgen van een long-ontsteking opgelopen bij een dijkdoorbraakbe-strijdingspoging.

Mijn dank gaat uit naar Tjitse Hofman, Ronald Ohlsen, Menno Wigman en Arjan Witte voor hun inhoudelijke adviezen en kritieken en naar mijn collega Dichter uit Epibreren Jan Klug voor zijn inspirerende geluidslandschappen. Veel gedichten uit deze bundel zijn het gevolg van onze constante poëzietours, waarover meer op www.epibreren.com.

Bart FM Droog, Groningen, oktober 2000.

Nawoord bij tweede druk

De ingebouwde gymnastische oefening uit de eerste druk, op de pagina vóór het ‘Portugees kwatrijn’ is uit de tweede druk verwijderd, teneinde schade aan desktopbeeldschermen te vermijden.

Twee van de gedichten uit deze bundel zijn intussen verfilmd: ‘Trainspotting’ door Adriaan Lokman en ‘Vectra in Drenthe’ door Sander Peschier, in het kader van het dicht/animatieproject Dicht/Vorm (il Luster Producties, Utrecht, 2002).

Bart FM Droog, Eenrum, mei 2013

www.bartfmdroog.com

Dit e-book is mede mogelijk gemaakt door het Nationaal Congres, in samenwerking met de Belgisch-Nederlandse Conferentie.